

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6-00 зл.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-00 „
Річно 50-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зл., Німеччині 7-50 зл., Швейцарії 6 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 зл., Болгарії 7-50 зл., Австрії 7-50 зл.—Зміна адреси і зл.

Телеф. Редакції 29-41.
Друківні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Побут в горах буде для Вас відпочинком
і приємністю лише тоді, якщо забезпечите своє мешкання від крадіжки з вломом в **Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“**
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Румунський „переворот“.

Львів, 13. червня 1930.

Поворот князя Карла до Румунії і обняття ним влади можна вважати формально династичним і політичним переворотом. В дійсності ситуація довіряла була настільки, що той „переворот“ відбувся без найменших потрясень. Все було заздалегідь приготоване і уможвлене та знаменито зарежисероване, а що й загальний настрій сприяв шлій акції, то переворот пройшов надсподівано спокійно і лагідно, не потягнувши за собою ні одної жертви в людському житті.

Нема сумніву, що цілу акцію підготував прем'єр румунського уряду Маніу у тісному порозумінні з королевою-вдовою Марією, яка є не тільки доброю матір'ю, але й зручним політиком та оборонцем династії. Обставина, що в часі повороту Карла королева Марія була за кордоном, вказує найкраще на те, як зручно їй до яких подробиць був вироблений план того повороту. Приїзд Карла, вдетронізованого власним батьком і вигнаного урядом Братіану на чужині — заскочив королеву Марію несподівано в дорозі до Обераммергау, куди вона виїхала в оглядні влаштуванні там страсти Христа... Вістка про шасливий поворот сина до Румунії тепер, очевидно вразувала її, чому вона й дала висісти у телеграмі до нього, залучаючи, що бажає тільки одного: добра Румунії.

Разом з королевою Марією, що радіє шастям сина, тріумфує і прем'єр Маніу, хоч для форми агломоси свою димісію. Зробив він це на те, аби за формальне вломання закону з 4. січня 1926 р., що проголосив був детронізацію Карла й установив королем малолітнього його сина Михайла, за якого — до часу його повнолітності — мала правити регенційна рада, — не відповідав перед Національними Зборами той, хто той закон вломив, себто він сам, але покликаний тепер на прем'єра Мірнеску. Ясно, що Маніу, довіривши все до шасливого кінця, себто до коронації Карла II, на короля Румунії, яка має відбутися в жовтні ц. р., обімає знову пост румунського прем'єра.

Чому прийшло до повороту Карла і чому той поворот прийнято в цілій Румунії так прихильно, легко собі усвідомити. Конституційно владу в Румунії мала у своїх руках регенційна рада у складі трьох осіб: молодшого брата Карла, кн. Миколи, патріарха Мірона і президента найвишого суду Буадугана. Ця рада мала правити ще 10 літ, до часу повнолітності кн. Михайла. А тимчасом вже за останні чотири роки своєї влади не могла вона собі дати ради з ріжного роду труднощами, тим більше, що між самими її членами не було агоди. Колиж недавно один з тих трьох членів регенційної ради помер, повторіла в Румунії справжня боротьба за місце його наслідника. Витворився стан доволі небезпечний для консолідації внутрішніх відносин. А що вигнаний з краю кн. Карло мав за собою деякі політичні партії, а передовсім армію, то зрозуміло, що прем. Маніу, який виявив досі немалий політичний тист, рішив унавігнати цю справу простим способом: спровокувати до Румунії кн. Карла і передати йому владу. Цим способом задумав Маніу створити консолідаційний чинник розхитаного державного корабля в особі короля, а при цьому й розправитися радикально з т. зв. ліберальною партією Братіану, яка поборювала безоглядно ван-параністичний уряд Маніу в одночасно ворожо ставилася до Карла і його повороту. Виходить, що Маніу спик з одним махом дві печені.

Є ще одна версія, що пояснює причину повороту Карла на батьківщину саме тепер. Та версія каже, що в недалекому часі може прийти до війни в СРСР, з яким Румунія має неполадані рахунки за Бесарабію. Румунія, кажуть, мусить як слід підготуватися до тої недалекої війни і тому мусить бути швидко консолідована внутрі і назовні,

а до того може довести в нинішніх відносинах тільки особа пануючого. Ця обставина, як згодуються, приспінчила поворот Карла до Румунії.

Можна думати, що інцидент з поворотом Карла не викличе у світі ніяких непорозумінь, бо обняття влади в Румунії вдетронізованим Гогенцолерном не порушує в нічому якихнебудь між-

народніх зобов'язань. Це чисто внутрішня румунська справа, в якій ближчі і даліші сусіди Румунії нічим особливим незацікавлені. Зрештою, для нікого не може бути сумніву, що уряди зацікавлених європейських держав були про задуманий поворот Карла до Румунії заздалегідь повідомлені.

Еміграція.

(З нагоди тижня емігранта.)

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ЗА ПОЛЬСЬКИХ ЧАСІВ.

Польща дістала по Австрії Галичину, а по Росії Волинь, Холмщину, Полісся та Підляшя. Всі ті українські території були тереном світової війни, яка спричинила велике знищення під економічним оглядом, а також і під оглядом густоти населення (околиці над Стоходом). Коли всі інші держави відбудували знищені полосу, то Польща, як з економічних так і з політичних причин цього не зробила. Війна спричинила серед українського населення на цій території величезне зuboження, а в Галичині і на Холмщині з причини здержання еміграції через війну ще більше перелюднення. Підкарпатські українські повіти в Галичині є такі перелюднені, що навіть при найліпшій урожаї мусять купувати хліб, а заля браку зарібок не долають. Статистика вказує, що треба би виселити половину населення тих повітів, щоб там створити таке положення селянської маси, яке є в інших європейських державах, що є вже перелюднені. Перелюднення є також на цілій українській території під Польщею. Коли ще перед війною було 50 проц. таких селянських господарських одиниць, які мали по 8 моргів землі, то тепер є вже 30 проц. таких, які мають лише по 4 морги. Коли ця справа піде далі так, як досі, то за 50 літ більша частина господарства на українській території під Польщею буде творити дво і одноморгові господарства. Це значить, що не буде зовсім ріжних господарств, а будуть лише селянські робітники, які не будуть мати змоги дістати праці й прожитку. Коли справа не зацікавляється громадою та суспільними чинниками, бо на чужій державній підлястись не могла, то це доведе до економічних та суспільних потрясень на цілій українській території під Польщею. Щоб цьому зарадити, необхідно провести аграрну реформу і витворити на цій території промислові осередки. Решта людності, яка не зможе знайти праці, а власного вартатів праці та вижити, буде змушена вмігрувати.

Українська суспільність не доцінювала до війни еміграції і не доцінює її тепер. Суспільні верхи вважають зацікавлення еміграцією чимсь непотрібним, намагаючи це „торгівлею живим товаром“. Більшість суспільности є тої думки, що треба спинити заморську еміграцію, а толерувати лише сезонну європейську еміграцію. Однак ніхто не цікавиться тим, як розв'язати цю проблему, як усунути перелюднення, як створити нові вартатів праці для недовлазної людності. Мимо того, що українські суспільні верхи сторонили від еміграції, вихало з української території Галичини, Волині, Полісся і Холмщини до Канади, Зєднених Держав Північної Америки, Бразилії і Аргентини півтора мільона українського населення, а коли додамо пів мільона з Підкарпаття, то творить це округло 2 мільони. Та маса їхала туди, куди її пускали, а звідля туди, де її дораздужували агенти. Тому, що ніхто не їхав з гаразд, але з біди, маса та, не бачучи опіки над собою з боку верхів своєї суспільности та жалкої допомоги, дійшовши до якогонебудь добробуту в нових краях, була байдужа на заклик культурних, суспільних та економічних інституцій старого краю.

У Польщі уряд при кінці 1927 р. законами зробив еміграцію державним монополієм і почав провадити, як і всі інші держави, державну еміграційну політику. Коли перед війною еміграція в Галичині йшла до Німеччини як сезонна еміграція, зарібкова і як зарібкова та поселенча за море в Галичині та інших українських територіях до Зєднених Держав Північної Америки, Канади і Бразилії — то по війні як терени зарібкової і поселенчої еміграції для українського народу

остали у Північній Америці — Канада, а в Полудневій Америці в першій мірі Аргентина і потім Бразилія. Сезонна еміграція до Німеччини є майже цілком замкнена, бо держава писала контингент 80 тисяч людей виключно з поляків, стараючи дати тим можливість зарібку тільки своєму корінному населенню.

Коли перейдемо до Канади, то колонізація східних провінцій Канади українцями, а то провінції Квебеку, з точки національної та економічної мусить бути шкідлива. З точки національної тому, що ми не є в силі витворити більших національних осель, бо ці території вже сильно заселена французами та англійцями, з точки економічної тому, що це найбільшій землі, які має Канада з кліматом не пригоним для нашого населення. При цьому кліматі не можлива упрява, що не дає можливості майбутнім фермерам вилдержати конкуренцію з західними провінціями Канади. Натомість, корисною є еміграція до західних провінцій Канади. Три західні провінції Канади — Манітоба, Саскачеван і Альберта є важним фактором для українських фермерів і варту труду попрацювати нах тим, щоб українці там осідали дільного. Коли перекопання канаду в Шітаго до Пяти Озер получить ті три провінції з Пятима Озерами і морем, а з другої сторони коли закінчиться будова залізничної до Гулсон Бай, що буде готова вже коло 1930 р., получить ті провінції з океаном атлантичним, то спричинить, що зерно з тих трьох провінцій буде транспортоване до гудзонського залізу, а відтам до Європи, де дешевість транспорту буде побивати продукти інших американських країв. Згідно вискажується як американські економісти, так і канадські та англійські, що ці причини виключать те, що канадські провінції Манітоба, Саскачеван та Альберта переймуть у свої руки дитат ця збіжжя на світових ринках. Шкідливим моментом еміграції до Канади є те, що залізниці агітації, яка шириться серед нашого населення, через агентів як також через підозрілі чинники в краю, намісць, щоб виїхали туди економічно слабкі одиниці, виїждять сильні, котрі мають вартатів праці тут і які складаються з 8 до 10 моргів. Ці переходять у чужі руки наслідком недостатці гроша у наших людей, або є роздроблювані по пів морга і так продавані і тим самим підконують продукцію села.

Зєднені Держави Північної Америки замкнули свої кордони наагалі для цілої європейської еміграції.

Ті, що не можуть виїхати до Канади, йдуть до ріжних країв Південної Америки — найчисленніше до Аргентини, де впралі зарібок є на третину менші ніж у Канаді, але ліпші ніж в інших краях. Однак переселювання на фармах у Полудневій Америці є шкідливе під оглядом економічним, бо ціна землі є там дорожча ніж у Канаді і малий рілник не є в стані вилдержати конкуренції з великими рілними господарствами.

Коли мимом перелюднення населення цілої Польщі, Польща має річний приріст 600 тисяч людей, а українська територія 200 тисяч людей, то оскільки і можна було дати працю дотеперішньому населенню, то для приросту тих 200 тисяч річ-річно прибуваючих нема вже місця. Коли візьмемо ціле населення української території під Польщею, то річно емігрує з неї 20 до 30 тисяч людей безповоротно, так, що все ще остає річ-річно наливника 170 тисяч людей, для яких нема приміщення. Тепер українська еміграція з Польщі йде до Канади і Аргентини, а в малій кількості до Бразилії. В Європі до Франції, де тепер є около 30 тисяч українців.

Еміграція, як така, є конечною і емігрувати

повинні лише найближчі, а не середні. Оскільки жидишлись би всі еміграції можливості на Кавказ та Кавказі: Туркестан, то тут повинна бути спрямована вся українська еміграція, а до того часу треба скріпити українські колонії в Канаді і вишукати в Південній Америці догідні території для колонізації, бо лише колонізація, а не еміграція як така, може задержати емігрантів при своїй національності.

Кацапські маячення.

„Русский Голос“ у ролі несамовитого „ревелатора“.

Львівський „орган русской общественной мысли“ „Русский Голос“, що проповідує серед галицької суспільності національне ренегатство в користь москалів, а одночасно декларує повну „братодоброзичливість“ і лояльність супроти Польщі в ім'я своїх однодумців, рішив останніми часами вбити „основний“ (по нашому: осиковий) код в українське „самостійництво“ в Галичині та на інших українських землях під Польщею. У тієї цілі помістив він у числі в 8. червня ц. р. статтю п. н. „Новое в старом“, в якій на підставі того, що „Рус. Голосови“ „удалось получить из источников достоверного источника“ пише, нібито УНДО підготувало заключення угоди з варшавським урядом за посередництвом „видного члена польской аристократии митрополита графа А. Шептицького“. Угода буде, на думку „Русск. Голосу“, офіціалізована вже в найближчих днях формальним договором. Не забуває „Р. Г.“ подати й основних точок угоди. Ось вони: „амністия политическим влиам, школы, университеты, передача самостійникам Народного Дому і Старополіт, в чім УНДО бачить загрозу остаточної ліквідації руского руху. Деякі пункти мають міжнародний характер. А одні з них, як заперення наш информатор, у найвищій мірі сенсационні“.

Ось які „ревелиції“ добув „Русский Голос“. Можливо, що якісь „достоверный источник“ так сильно надув редакторів „органу русской общественной мысли“, але далеко правдоподібніше, що самі твердолобі з „Рус. Голосу“ видумали ці „ревелиції“ у чисто провокаційних та розклатових цілях.

Якщо генеза цих будь-що-будь пікантно-сенсационних ревелицій? Вони зв'язані з відвідинами митрополита А. Шептицького у б. міністра Юзефського, що саме тоді був у стадії ліміції. Польська преса палала під вплив наскрізь політичний характер. Зробила це в відомих цілях. У „Ділі“ була замітка про відвідини митрополита з виразним зазначенням, що польська преса надає їм політичний характер. „Русский Голос“ скористав з цих відвідин в той спосіб, що скомбінував собі по-

винні „ревелиції“. І цим виконав подвійну службу, бо поперше, прислужився полякам, ставши їх союзником у розбиранні українського національного табору (не виключене, що зробив це не даром, але за якусь концесію для „русских“), а по-друге, добув для себе нагоду, щоб оклеветати та набрехати на „самостійництво“, що від найдавніших часів лежало в природі галицького націоналізму.

На маргінесі цих ревелицій та їх генези вражаємо за допільно всеяк такі зазначити, що: 1) Митрополит А. Шептицький їдучи до Варшави, як довідуємось, на з'їзд архієпископів і при тім нагоді піддав б. мін. Юзефському візиту, яку цей візит був митрополитові в часі свого побуту у Львові; 2) Ніяких політичних справ у часі відвідин, що були започатковані актом куртуазії, не порушувало; 3) УНДО ніколи і ніяких переговорів ні безпосередньо ні посередньо з польськими урядовими чинниками в політичних справах не вело і не веде; 4) Всі „ревелиції“ „Рус. Голосу“ про угоду є неправдою від початку до кінця; 5) Всі маячення твердолобих, але хорих голів з „Русского Голосу“ на повноту тому вважаємо найнижчого ґатунку провокацією.

На маргінесі видуманих „Русск. Голосом“ точок „угоди“ слід ще зазначити, що ніякий український громадянин не вміє підбирання „Старополіт“ та „Нар. Дому“ в ліквідацію москвофільства в Галичині в тієї простої причини, що воно само зліквідується, маючи навіть у своїх руках Старополіт та Нар. Дім. Навіть майно цих загальнонародних установ не спасе їх від загибелі. Галицькі кацапи, як національні ренегати, мусять агинуть, бо такий закон природи, що ніякий організм, а в тім і національний, не стерпить свого заперечення.

Колиж українське громадянство доходить своїх прав до таких установ як Народний Дім і Старополіт, то не тому, що таким чином хоча ліквідувати кацапство (по теорії твердолобих з „Русского Голосу“, бо вони вливають свою екзистенцію в посідання цих установ, згідно їх майна), а тому, що названі установи є власністю всього українського народу у Сх. Галичині. Саморозуміле, що це майно має служити культурним і національним потребам усього українського народу Галицької Землі, а не особистим похотам дуртка національних ренегатів і народніх члеників.

В безконечній черзі...

ЗДОГАДНІ ЧЛЕНИ УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 12. п. м. зізнавав шпидовник слідчої служби Тадей Дембійський. Він широко оповідає як арештовано був. Віду перед „Маслоскоком“ при вул. Зиблівецької у хвилині, коли він виходив з одного ланцю на прохід. Свідок твердить, що Біда добровільно признався до приналежності до УВО, що він присягав на племі св. Юра і що мав наказ УВО убити комісара Федунішина та що він продав портрети Басараболов на цілі УВО. Навказ виконати замах на „Східні Торги“ дістав Біда від Попадюка, а у виконанні цього замаху помагав Терещук і Вашик, яких Біда пінава по фотографіях підчас поліційного слідства. Коли Біда залишив у кімнаті „Східних Торгів“ валізу із

Ромцю! Скажіть мені нарешті як ця валізка з екразитом заїздила до бора „Східних Торгів“.

Тоді Біда усміхнувся і сказав: „Ну, Тадаю, сьогодні тобі розповім усе, як було!“ Свідок дав йому папір і Біда списав на папері своє зізнання, яке тепер „пан Тадаю“ предкладає трибуналові.

Обв. Біда признав, що він писав це зізнання власноручно.

Предс. триб.: Чи Біда признався до всього добровільно, чи ви може його так трохи „покалати“? Бо вони всі скаржаться, що ви їх били.

Свідок: Ні, ні! Ми нікого не били і не вживали ніякого насильства.

На запит прокуратора свідок зізнає, що обв. Біда признався, як одного разу слідив за комісаром Федунішином і міг його дуже легко вбити, бо Федунішин ішов вулицею ввесьма панний. Комісар Федунішин заперечував потім, що він колись був панний.

Далі оборонець д-р Ганкевич кількома питаннями примушує свідка признати, що „шпидовські книжки“, які найдено в обв. Біді, це книжки видані легально в Польщі видавництвом „Руд“ і що кожний читач може їх купити по 30 сотяків та що за це не мусять сидіти в арешті.

Завдяки д-р Ганкевичеві виявляється, що „Таємніша шпидовства“, сконфісковані в Біді, не

На снідання найліпше смакує
Чай марки „Бузько“
Найновіша мішанка ч. 40. 2247 1-4

екразитом, то просив Ротівну: „Нях пані кляззе валізею остроніе, бо там бєт шкло“ і Ротівна в добрій вірі обережно положила валізу під столом.

Свідок твердить, що Біда зразу не признавався до того, що він носив валізу на „Східні Торги“, але одного дня, коли Біду відвозили на вул. Котановського до реставрації Матіаса, то свідок ведучи Біду попід руку, просив ласкаво: „Пане

МНХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

6. Апостроф або каліцтво.

За онучу збили бучу.

„Зпоміж усіх постанов, переведених більшою частиною конференції, безперечно був найбільш каліцтвом для нашої мови постановою скасувати апостроф“.

Таке сказав акад. Кримський у своїм звітному про правописну конференцію. Люди, що не в силі самостійно зорієнтуватися у філологічних питаннях, а мають зазобонне довіря до авторитетів, почувши про вагу апострофа, випишуть собі із постанов конференції, розсіяних по книзі „Український правопис“, такі правила:

Апостроф треба писати:

1. після б, п, в, м, ф: б'ю, п'ю, в'ється, рум'яний, Ф'юме, з виїмком тих слів, „де перед губним звуком стоїть приголосний“ (напр. святий, різдвяний), але такі пишемо апостроф і в таких словах, якщо „приголосний належить до дристок“ (напр. зв'язати, сп'яніти);

2. „в деяких словах після р“: пір'я, бур'ян (з виїмком тих, де чути інакше вимову, напр. р'ябий, довіряти);

3. „у чужих словах після приголосних б, п, в, м, ф, г, к, х, р, ж, ч, ш перед йотованими голосними“, напр. бар'є, П'ємонт, Кюв'є... з виїмком перед йотованим о: напр. Бюнделло

і з виїмком тих випадків, які означає правило про чужомовне і „після всіх приголосних перед голосними та й, при чім чуже іа передаємо через — іа, іе — через іе, іи — через ію (у загальних іменниках), але іо через — іо: напр. матеріял, клієнт, триумф“...

а це знов із таким виїмком: „іноді і перед голосними скорочується“, напр. бар'єр, п'єса, Ф'юме...

4. в окремих словах після задньопіднебінних: Лук'ян, служ'яний (звичайніше служняний);

5. після приголосних, що кінчаються приго-

лосним, перед я, е, ю, ї, напр. з'явитися, з'явище (та не в значінні з'явище);

6. „також у запозичених словах після простків об — суб —, напр. об'єкт, суб'єкт“...

Що сказати про цю штудерно виплетену сітку ньюансів?

Щодо неї почуєте дві різні відповіді:

1. Всі ці правила зайві для тих, що схоплюють ухом ріжницю у вимові між „бур'ян“ і „бур'як“;

2. Всі ці правила зайві для тих, що не схоплюють ухом такої ріжниці, бо її не виловляють.

Хто не має старого привязання до російської етимології, той не відчуває потреби апострофа. Коли кажуть, що він є необхідний для зазначення ріжниці вимови між „б'ю“ і „бюст“, то послідовно треба би завернути до покладення м'якого знаку в таких словах як „світ“ і „сніг“, які вимовляємо м'яко „с'віт“ і „с'ніг“, а не твердо, як „сніп“ і „с'ай“; і треба би писати „ц'якавий“, „ц'якувати“ для відрізнення їх вимови від „Ціцерон“ і „Ціріх“.

Бо й справді: чому перестали ми одного дня писати замість „світ“ — „світ“, а замість „цікавий“ — „цікавий“? Ясно, що для упрощення правопису. Це упрощення стало можливе з хвилиною, коли ми не лякалися, що одна і та ж буква, аживана на означення двох різних звуків, заведе плутанину в такій вимові. Ми пишемо однаково „ніс“ на означення „носа“ і дієслова „нести“, „сік“ на означення „соку“ і дієслова „сікти“. З моменту введення апострофу можна би поставити таксамо добре питання, чи не слід би його класти в місці, де треба вимовляти „н“ і „д“ твердо: н'іс, с'ік?

Коли ми викинули в деяких випадках „ї“, як знак м'ячення приголосної, то тільки тому, що щодо ріжної вимови таких слів, як „сніг“ і „сніп“, ми не мали і не маємо досі ніяких сумнівів. Нараз після цього офіційні реформи правопису лякаються, що ми не зуміємо вимовляти ріжно „здоров'я“ (з апострофом!) і „мертвак“ (без апострофа!), коли цього не зазначимо наверху хвостиком!

У цьому побоюванні є риска чималої наївності. Знання мови повинно бути відомо, що

галичани вимовляють „бе“, „пе“ трохи інакше, як надніпроянці; таксамо, як „л“ у таких словах, як „лев“, „лавка“, є в нас багато твердше від полтавського „л“. Такої ріжниці у вимові (природної у різних частинах кожного народу!) не можна змінити і десятима апострофами. Між вимовою „л“ існує між англіцями й американцями така ріжниця, як між „ль“ і „л“, а проте спільний їхній правопис її не зазначає!

Д-р Степан Смал-Стоцький, аналізуючи питання апострофу, сказав уже, що „ні історично, ні етимологічно, ні фонетично він нічим не оправданий“ і коли його треба писати, про це „з правил про м'ячення приголосних, про них дивно казується з всякими виїмками... ми таки довідаємося не можемо“. Навіщо шукати далеко за прикладами? Возьміть останній СІ том „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка“ у Львові з працями членів „філологічної секції“ і глипніть хоча би на обгортку: — „Іван Крип'якевич“ дістав, наче грим з ясного неба апостроф у саме середину свого прізвища, — прізвища, яке у всіх мовах не зміняє свого вигляду при найбільше революційних реформах! Далі: вже на перших сторінках бачите: „ур'ядовець“...

Коли бачили ці чудасії титулярних філологів, тоді, пригадавши собі сентенцію акад. Кримського, перелицьовуєш її мимохіг на такий висновок:

„Зпоміж усіх постанов, переведених більшою частиною конференції, безперечно найбільш каліцтвом для галичан, що хотять зберігти вірність цим постановам, є обов'язок вивчити апостроф“.

Та лише правдивіший хусид писати його мусять. Велика є мудрість народньої приповідки: „Хто не бере, тому легше“. Ті, що його не приймають, можуть ужити час потрібний на його вивчення, багато краще: на засвоєння собі літературної мови.

В остан. фейлетоні справили такі друкар. помилки: в гл. 1. Подвоєння приголосних пропущено: „подвоєння“; „життя“; в гл. 6. (друга шпальта 2-й колонок) має бути якщо і як що (а не „яким“).

такі то таємничі ані небезпечні, як це здається поліції.

Після цього свідок, заатакований питаннями обор. д-р Ганкевича, признає, що обв. Біла зникла в УВО другорядну роль, виконувала тільки вакації дружок і навіть заступала таку скромну особу, як п. Казіміра із "Червоної Калини" у справі перенесення зброї.

Разі. Ангельський винити свідка про книжки сконфісковані в обвинувачених, та чи УВО має на меті шпionажу? Свідок відповіла, що УВО веде також шпionську акцію в користь ворогів Польщі, бо в кожного члена УВО стрічається шпionські книжки.

Оборонець д-р Ганкевич: Пане Дембінський! Як це воно сталося, що обв. Біла так запридається з вами, що ви говорите собі через "Ром-шоу"? "Талзи"?

Свідок: То тільки Бог знає, чому всі арештовані мене люблять.

Д-р Ганкевич: Чи ви знали Біду перед арештуванням?

Свідок: Я знав, що він є членом УВО, але особисто ми не зналися.

Д-р Ганкевич: Але пан Біда мусів вам полатись, коли ви з ним так приятелювали?

Свідок: Я признаюся, що всі обвинувачені члени УВО мені дуже подобалися, але мені не подобався їх робота проти Польщі. (На салі голосний сміх.)

Д-р Старосольський опираючись на зізнання свідка просить предсідника ствердити і за-протоколювати, що поліція виконує при слідстві ті функції, які належать до слідчого судді, замість поробити тільки запити, як матеріал для слідчого судді. Предс. триб. довго опирається, оборонець д-р Старосольський починає хитруватися і в патосом аргументує слушність своїх до-магань. Предс. триб. радить "успокоїтись і не де-нервуватись", а вкінці приймає внесок оборонця, який підкреслює ще раз важливість розмежування функцій поліції і слідчого суду та заявляє, що то-му хвилювався, бо ця справа його болить від за-ча і її треба раз винягнути.

На запит д-ра Шухевича обв. Біда визнає, що він признався до членства УВО тоді, коли по-бачив, що поліція і так вже все знає про нього від інших арештованих. Обв. Біда потверджує, що свідок відносився до нього добре, але інші учасники слідства уживали насильства і хитрощів.

Свід. Дембінський попадає в крайня аденар-вування і червоніючи та вимахуючи руками, кличе: "То все брехня! Поліція не вживала су-проти обвинувачених ніяких репресій ні хи-трощів!".

Предсідник триб. успокоює свідка, після чого обв. Біда заперечує, що він мав убити Федуніши-на, але твердить, що він як член УВО тільки ін-тересувався всіми комісарами поліції, знав їх, бачив Федунішина раз лямом, але хіба комісар не може бути паний? — питає Біда, а публіка сміється. Свід. Дембінський твердить, що обв. Бі-ла з наказу Понадюка мав убити Федунішина.

Обв. Біда хотів рятувати товаришів від біди.

На запит прок. Ліпша, чому Біда признався у писанні зізнання до того, що він ніс на "Східні Торги" валізу з експонатом, а тепер відкидає, обв. Біда відповідає: "Я признався до вини тому, бо переконавшись, що поліція знає про мою при-належність до УВО, я рішився відвернути увагу поліції від інших членів УВО, які лігалися на волю і писав, що це я носив валізу з бомбами, хоч це неправда. Зрештою, була така ситуація, що ко-либ я не признався, то будуть бити і я міг або втратити вину на себе, або зарадити вільних товари-шів. Тоді я рішився написати, що це я сам носив валізу з бомбами, щоб свої зізнання відкинути з суду. Тут свідки говорили, що я був на "Схід-них Торгах" у яким убранні, а я все носив темне убрання, то якої дідьчої матері я мав передопа-гати в ясне?" — кінчить з гумором Біда.

Обв. Біда: Ви пане свідок знали мене перед арештуванням, а чи ви знали, що я їдив до Го-родка Ягвлонського і чому?

Свідок: То пава ніц не обходзі! (На салі сміх.)

Виязничі лікарі говорять про катування в'язнів.

Після перерви візнавав д-р Яцуровський, я-кий зараз після вибуху був лікарем поліційного арешту у Львові. Свідок твердить, що до нього не зголошувалися жаден з обвинувачених як хорий чи побитий і що поліція відносилися до в'язнів дуже лагідно і тактовно. Оборонці викликають, що свідок, як лікар, у слідчого судді візнавав, що об-винувачені зголошувалися до нього, та що вони плакали кровю. Свідок твердить, що в'язні часто "симулюють плавання кровю".

Обв. Кульчицький стверджує, що свідок, д-р Яцуровський лідував його і ствердив плавання кровю.

Свід. д-р Гайск візнає: Двох обвинувачених, Малицького і Кирилук скаржилися йому, що бу-ли побиті поліцією; Малицький мав ушкодження

вуха, горлячку, а Кирилук скаржився, що його били по пятах, але при лікарських оглядинах ні-яких знаків биття ні ран не стверджено.

Свід. д-р Верницький, лікар поліційних ар-рештів, візнає, що оглядав усіх обвинувачених і в жовтні 1929 р. не констатував жадних слідів побиття, а поліція трактувала в'язнів "дуже чемно".

Але після атаки д-ра Шухевича свідок при-знається, що він не оглядав обвинувачених па цілім тілі, тому не знає, чи їх били, бо оглядав тільки ту частку тіла, яка хвилено в обвинуваче-ного була хвора.

Свід. д-р Шенкер твердить, що ніхто з обвину-вачених на побіт йому не скаржився, а лікуючи Тараса Крушельницького, не ствердив у нього жадної поміжної хвороби, хоч він перед арешту-ванням був хорий на запалення сугавів. Свідок оглядав ще 6 обвинувачених підчас їх недуг, але про побіт нічого не чув.

Обвинувачені, Понадюк і Кирилук визнають, що лікарі оглядали їх у присутності полі-ційних агентів та комісара Білевича і тому вони не могли говорити лікарям про биття на поліції та показувати ран від побіт.

Оборонець д-р Старосольський виголощує довшу річеву промову на умотивування свого спротиву у справі долучення зізнань обв. Кач-марського до судових актів, підкреслюючи, що сузова процедура може опиратися тільки на ак-тах слідчого судді, а не поліційних записках.

Після довгої наради трибунал прихилився до внеску-спротиву д-ра Старосольського і прийняв його.

Так говорить комісар Федунішин.

Комісар Федунішин, на якого УВО наче-то плянувала замах, візнає, що перед замахом він повинен службу у слідчому відділі, провадив, слід-ство у справі нападу УВО на почту при вул. Гли-бокій, і в зізнанні Наорленевича довідався, що на нього плянувано замах з УВО. Після цього обв. Біда візнав його і заявив, що це якраз на нього мав бути виконаний атентат та що він сам слідив за ком. Федунішином. Обв. Огородник слідив за Федунішином у магістраті. Свідок показує одно-число "Сурми", в якій є стаття про аловживання комісара Федунішина супроти в'язнів, членів УВО. Цю статтю мав писати Качмарський. Комі-сар Огородник мав бути застрілений а те, що він арештував убивника Твердохліба Ів. Пасіку.

Д-р Шухевич: Чому ви, пане комісар, не хо-тіли візнавати перед слідчим суддею про плянова-ний замах на час, а візнаєте аж сьогодні?

Свідок: Бо я ще не був пригатований.

Д-р Шухевич: Прому запроголошувати, що поліційні функціонери візнають у суді після при-готовувань.

Д-р Ганкевич: Ви, пане комісар, знали на-перед, що Біда мав виконати на вас замах і що він слідив за вами, отже чому ви його не арешту-вали зараз? Ви чекали, аж він вас застрілить?

Ком. Федунішин: Так, я чекав на стріл.

Д-р Ганкевич: То а вас герой!

Коміс. Федунішин: (Розводить руками.)

Шою? Трудно!

Оборонець д-р Лев Ганкевич ставить внесок звільнити свідка Федунішина від обов'язку уря-дової тайни, щоб він міг висвітлити справу пля-нованого замаху брата Біди на цього комісара, але прокуратор відкидає цей внесок тому, що ця справа необиля актом обвинувачення.

Д-р Старосольський і д-р Шухевич ставлять внесок, щоб в такому разі обв. Біду а інших за-галі не судили за згоданий плянований замах на Федунішина.

Після наради трибунал відкинув усі внески оборонців.

Обв. Біда заявляє, що його покійний брат не мав виконати замаху на Федунішина і не слідив за ним.

Сьогоднішня розправа була днем великої ак-тивності оборони і принесла оборонцям кілька сильних атугів у користь обвинувачених.

Град у Косівщині.

Косівський повіт навістила гродова буря. Буря перейшла над громадами: Косів Старий, Вербоваць, Смолина, Пістинь і Минетинці. Зовсім знищені збіжжя на полях, головню пшениця та жи-то, і садки.

Мін. Пристор у Львові.

Мін. Пристор приїждить до Львова на посвя-чення Дому Емігранта держ. емігр. уряду. З мін-стром їдуть дир. ем. уряду Наконечніков, дир. ем. синдикату Шереонов і нач. бюдж. відділу Ко-кошкенич.

60 наслідників Бес'довського.

(АТЕ). "Рул" повідомляє, що 60 урядовців, занятих у більшовицьких установах у Персії, я-ких відіслано у Москву, не згодилися вернути. Всі постановили кинути становища а остати в Персії.

Виставка краєзнавчої літератури у Національ-ному Музею у Львові.

Щоби дати змогу якнайширшим кругам громадянства особливо молоді влекнути дослі-ди над народною культурою — Управа На-ціонального Музею уряджує а неділю 15. п. м. показ праць а обсягу української етнографії, фольклору археології, щобі познакомити їх із досягненнями української науки на полі етнології. Завданням вистави є викласти а вели-ку вагу та значіння краєзнавчої праці для музею — для збереження і пізнання предметів народного побуту.

Тому, що на феріях є найкраща нагода зближитися до народу, пізнати його життя та збагатити музейні збірники, Управа Музею ува-жає доцільним познайомити громадянство а відповідною літературою та викласти на низку питань і вказівки зв'язаних із технікою зби-рання етнографічних матеріалів.

Відкриття виставки, попереджене допо-відю директора, відбудеться а неділю дня 15. п. м. а год. 10:30 перед полуднем.

Українці дякують сен. Коплендові.

(АТЕ). З Вашингтону повідомляють, що се-натор Копленд, який в комісії закорд. справ сенату поставив внесення зби Злуч. Держави ви-знали незалежність України, одержав досі ок. 22 тисячі листів і телеграм із подяками від різних українських організацій та діячів усіх країн. У-країнська емігранція Злуч. Держав вручить сен. Коплендові спец. подячну адресу.

Самогубство на Вис. Замку.

Дня 12. червня на Високім Замку застріляв-ся 26-літній суд. аплікант Шпет (зам. при вул. Сніжній 5). Перед самогубством заложив собі пет-лю на ший та прив'язав до галузі дерева. Коли вистрілів, повис на шнурі і смерть мусіла насту-пити відразу. Шпет приготувався ост. днями до докторату. Причиною самогубства матеріальна нужда.

За комунізм.

Дня 12. червня львівський суд присяглих су-див 22-літнього століяра Мойс. Зігмана, обвинува-ченого за комуністичну діяльність (як безробіт-ний згодилися відбивати ком. летючки на цигаль-стилі). Присяглим поставили питання про держ. зраду, за що грозить кара смерті, питання щодо дальшої участі в держ. зраді, загроженої карою 10—20 літ. тюрми, та акцій питання про нару-шення публ. спокою а § 65. к. з., що передбачає кару 1—3 літ тюрми. Судді присягли заперечили перше питання, а потвердили друге (9:3) і на тіл основі трибунал під провозом віцепреа. Анто-новича сходючи нижче зак. виміру каря, засудив обвинуваченого на 3 літ тюрми. Обвинувачував прок. Мостовський, боронив д-р Павенський.

Королева-вдова вернулася в Румунію.

(АТЕ). З Мюнхену повідомляють, що руму-нська королева-вдова кинула Баварію та виїхала Орієнт-експресом у Бухарешт.

Обвинувачення за обиду кор. Карла.

(АТЕ). Прем'єр Міронеску обвинувачив чле-нів ліберальної партії, що на зборах управи пар-тії висловилися обидливо про короля Карла.

Ген. Презан творить рум. кабінет.

Король Карло просив Маніва, аби прийня-міслю творення кабінету. Манів не згодився, а предложив, щобі кабінет (у яким були б вступле-ні теж політики, що не входять у склад над. се-лянської партії) створив ген. Презан. Він (Манів) і його партія піддержити особу, якій поручать цю міслю. Король поручив ген. Презанові міслю ство-рити кабінет.

СРСР. не бажає збройної розв'язки в справі Бесарабії.

Радек обговорює в "Ізвестіях" промову рум. короля Карла, а саме частку, у якій він торкався закорд. політики Румунії. Кажє, що СРСР ніколи не визнає анексії Бесарабії. Громадська думка відчуває симпатію для боротьби Бесарабії за-для скинення арміа, нахваленого рум. поміщица-ми. Однак СРСР вірить, що сусп. розвиток допа-де до здуки працюючих у Бесарабії, тому не ба-жає зовсім збройного рішення питання в справі більшовицько-румунського хорлону.

кін, а навпаки багато різних окликів недоволення поміж рядами слухачів. По нім промовляв посол Косидарський, який старався переконати слухачів, що сойм веде тому боротьбу з урядом марш. Пілсудського, що послан хотіли би дібратися до нас і гроші розтратити, як за Гравського, а маршав, як добрий господар — не дає. Позатим згадав, що нещастям Польщі є національні меншости, які замість дбати, що би Польща була сильна, працюють на шкоду Польщі за чужі гроші. Петрушевський казав — на німецькі марки викликав війну українців з поляками, а коли йому не повезло, покинув українців на ласку долі, а сам схоронився до Відня, а коли звідтам його прогнали, перенісся до Берліна і звідтам далі працював за марки і долари це лише на шкоду Польщі, але й українців, які П замешкують, а коли його і звідтам прогнали, перенісся до Росії і там за червоні робить те саме і не бачить того, що німці порозумілися вже з москалями, що би спільно Україну згнобити, як це недавно показав харківський процес. Так само селяроби і соціал-радикали, а властиво їх провідники беруть з Росії червоні на агубу українців не лише в Польщі, але й України за Збручем, замість іти сілками Петлюри, який один зрозумів, що спасення України теж у Польщі, за що його більшовики згладили зі світа і замість витягнути руку до маршав та з просьбою про поміч, лущаться з його ворогами і ворогами Польщі, яка одинока дає українцям цілковиту рівноправність з поляками всюди і в школі і в урядах. Забув лише сарака додати, що та рівноправність на ділі полягає в тім, що українців позбавлено не лише всіх майже політичних прав, але і всіх матеріальних користей і можности культурного розвитку, закінчуючи українське шкільництво від найвищого до найнижчого, українських учителів та урядовців, які ще де були, попереношено в корінню Польщу, покасовано всі українські написи на державних будинках, українські друки на залізничних білетах, заборонено адресувати поручені листи, грошеві посилки і пакунки по українськи, культурні і господарські установи не користають зовсім з грошей видушуваних в українських податників, що безпека українців загрожена через узброєння військових формаций „штельца“, що спиняється українцям на кожнім кроці культурну працю, що українських діячів держиться прямо під поліційним надзором, а те останнє зрештою признає сам посол виразно, кажучи, що пан староста знає в тій самій годині, що і де хто робить, що перед старостою нічого не дається укриту, що коли роботи, незгідної з інтенціями уряду не припиняється, то лише тому, що уряд дивиться наразі на все через пальці, але що вкоротці прийде тому кінець. В кінці заявив, що ціла біда в тім, що в Польщі кепська конституція, бо меншости можуть також вибирати послів, які звичайно є платними агентами чужих ворожих Польщі держав, все одно чи то унілі чи селяроби чи радикали, які в додатку обдурюють український народ, який одиноке спасення бачить в Польщі і в маршалі Пілсудським. Додав, що послан теперішнього сойму того не знають, тому не хотять не лише ухвалити зміни ординації виборчої, яка не допускала би до вибору „лівровців“, але в додатку хотять ухвалити такий закон до рад громадських і повітових, через який ще більше скріпились би ворожі елементи, а ослабилися би позиції тих кресових поляків, які ту землю для Польщі виборили і стоять, як жовніри на її сторожі, хоч не раз за це поносять багато туду і прикростей. Відчитано вікіні резолюцію, яка звертається до сойму і марш. Пілсудського, що би не допустив до ухвалення такого шкідливого самоврядного закону, а навпаки, що би сам маршав видав такий закон, який би польськість на кресах на все обезпечив, — за цією резолюцією піднеслось дуже мало рук так, що пропонент був приневолений поставити питання, хто проти тої резолюції, однак мимо того, що велика більшість була проти, не уважали за відповідне за тим заявити, бо зрештою не було до цього відповідної підготовки. Так посол Косидарський, як і сен. Голуховський признали, що економічний стан селянства є катастрофічний, але не могли подати ліку на його оздоровлення, хоч інтерпретували їх про це присутній на вічу колоніст Жлобський. Поінформований.

На Пластовий Дім.

ВІСНАЦІЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ у Львові, ауд. Руська ч. 20, вкл. книж. 15.000) зложили скарби в золотих: 632) Адольф Левин, Устрики Доліш., 10 і клече Іж. Михайла Ковенка в Патагонії, ред. Володимира Марка, В. Сірого і Михайла Григорашу, а в Буенос-Айрес 633) Михайло Суваніцький, Заболотів, 3. 634) о. Василь Яремків, Волче, 2. 635) Евстахій Бехицький, Делятин, 2. 636) Гр. кат. парох. уряд. Красне коло Турки, 6. 637) о. Семен Шмідер, Соляків.

Надзвичайний Вислід

ВЕЛИКОГО КОНКУРСУ

НА RADION

149.128 присланих відповідей

128.282 правильних розв'язок!

Дня 19. травня ц. р. відбулося в присутності нотаря, свідків і дирекції фірми Шіхт Сп. А. у Варшаві, льосування головних виграних за правильну розв'язку загадки „Radion“ з наступним вислідом:

Грошеві нагороди

1000 зол. — Софія Белінська, Варшава, Бжозова 2/4,
500 зол. — Яніна Сувацька, Познань, Г. Вільда 82,
250 зол. — Олена Вашкевич, Львів, Домса 3.

Біла скатерть і 12 серветок

Бельсько: А. Гупперт, Гданськ: А. Ферхау, Старогард: Ф. Куровська, Рембертін: М. Костровська, Творяничі: М. Вальдмайер, Варшава: А. Якубовська, Й. Блюмзон, Й. Лупінська, Л. Ціри, Львів: Т. Туртельтауб.

Колірова скатерть і 12 серветок

Гостині: Д. Янковська, Львів: Й. Лукасевичева, Грудзьондз: М. Новак, Варшава: М. Паплінська, Старогард: Я. Вільднер, Пйотровіце: Й. Ганке, Перемишль: К. Добровольська, Люблин: Ст. Камінська, Рудки: Х. Різенбах, В. Коморскі: Е. Чап.

Пів тузина льняних рушників

Краків: М. Шамрот, Е. Гузікова, З. Теодороничева, М. Ментусова, Познань: З. Ментліцька, Ст. Пісьневська, Ш. Кунзе, Г. Сюхмінська, Варшава: В. Савицька, І. Яшунська, Ст. Стиковський, І. Шиманська, Б. Шиманська, Бидгош: М. Окульська, Й. Ценжа, У. Слівінська, Старогард: А. Домбровська, Г. Роговський, Ст. Швидовський, Лодзь: А. Ягелло, С. Гакенберг, Р. Новак, Кор. Гута: Г. Альбрехт, Е. Тіллер, Станіславів: Н. Луцька, С. Фогель, О. Попель (Колодівка), Торунь: Ст. Міхалек, М. Пелярська, Тернопіль: Й. Мишакивна, Жабіково: М. Фертіх, Сосновець: Ц. Спалек, Ченстохова: М. Гислевська, Перемишль: Й. Паровська, Злуńska Воля: Н. Павлікова, Люблин: Т. Дуткевич, Коломия: Г. Семеняк, Седальце: Ст. Дучек, Каліш: Г. Ельканівна, Гродно: Г. Вернер, Кельце: Б. Розенцвайг, Радом: Й. Чарнецька, Тура: Й. Швідова, Варшаві: М. Борцовська, Володимир: Й. Крамер, Любош: М. Маметова, Угровець: Г. Лажевська, Ліда: А. Сенкевич, Лежайський: Й. Белецька, Руда Пабианіцька: Ст. Надольна.

Тузін льняних хустинок

Варшава: А. Пйотрусь, В. Фінк, Р. Понятовська, Ст. Ольшевська, М. Стемпень, Познань: Й. Сібільська, Й. Ганіш, Лодзь: Е. Войнівна, Г. Дітріх, Ченстохова: Й. Краєвська, Й. Новаківна, Катовиці: М. Бельчик, Й. Альбінська, Томашів Маз.: К. Біньчик, Хелмжа: З. Цімківна, Вейгероно: Ст. Блажковська, Коморовиці Гал.: А. Ляска, Жирарді: Т. Грабовський, Кемпно: У. Неборак, Бидгош: О. Шенкова, Кор. Гута: Д. Біргер, Крушини: К. Шеліга, Вільно: І. Баренбаум, Тарнів: С. Штейнберг, Велюнь: Р. Кукульський, Гуатови: Ф. Гальова, Бельсько: Р. Гупперт, Косцін: Ф. Кшекотовський, Гнезно: М. Татова, Коньчиці: М. Гасса, Стрий: М. Рехтер, Влацлавек: З. Чапінська, Лешно: Г. Карпінська, Ківерці: В. Даревич, Старогард: М. Домбровська, Мінськ Маз.: Й. Гайлешівна, Жабинець: О. Решке, Руда: Ф. Моленда, Калуш: Е. Ерштатнівна, Ловіч: М. Оменська, Станіславів: Б. Вахтель, Шарлей: К. Венгльш, Корнелін: М. Зіни, Мисловичі: Р. Беслерівна, Новий Торг: Г. Цибульська, Шебрешин: М. Ляс, Потшаново: Г. Мани, Бяла-Бельсько: Г. Крейсс, Тешин: В. Цвайла, Краків: М. Мамонь.

З приводу браку місця не можемо подати 7612 нагороджених. Повідомимо їх листом, пересилаючи рівночасно нагороди.

2277

RADION

САМ ПЕРЕ: ХОРОНИТЬ БІЛЛЯ

А. 838) о. Данило Михайлів, Валуї, 5. 639) Д-р Антін Залізний, Тернопіль, 10. 640) Кооп. „Сільсь. Голос“, Миколаїв, 5. 641) Кооп. „Хлібороб“, Золочів, 5. 642) Проф. Остап Гамерський, Рудиків, 25. 1. Кличко Івана Крижанівського в Бучачі, Омеляна Володарського в Сокирині, 10. 643) Катина в Перемишлі, 643) Оксана Зоя, Перемишль, 10. 1. Кличко Олексій Охримович з Івано-Франківська, 10. 644) Філія „Союзу Українок“, Федьків, Устрики Доля, 5. 645) Філія „Союзу Українок“, Калущ, 34.29. 646) о. прот. Олександр Зубрицький, Перемишль, 10. 647) Чит. „Просвіти“, Сигітків, 8.50. 648) Інж. Омелян Винар, Львів, 20. 649) Ярослав Кайло, 1. Курнє УУСП „Ті, що греблі рають“, 10. 650) Кооп. „Зоря“, Дичків, 5. 651) о. Василь Залужський, Коршів, 5. 652) о. Іван Галішай, Скоморохи, 10. 653) о. Григорій Зиль-

ко, Остриж, 2. 654) о. Михайло Гринь, Любачів, 5. 655) Д-р Андрій Жуковський, Підволочиська, 5. 656) о. Василь Фартух, Бобитин, 2. 657) Ангеліна Прохасина, Усте Зелене, 5. 1. Кличко Зояку Лопушанську з Яворова, Лину Матвієвну з Перемишля. 1. Василь Юрченко з Устрик, 658) Іван Шерстний, Сулими, 10. 659) о. Іван Чорний, Ісбрук, 9.35. 1. Кличко о. Я. Чермеринського Я. о. Микола Приймю з Львова та Володимир Зиблікевич з Перемишля, 660) Гали Моторола, Самбір, 10. 661) Проф. Яків Душин, Лівин, 5. 662) Д-р Михайло Сірко, Броди, 20. 663) „Жіночий Кружок“, Коломия, 20. 1. Кличко всі жіночі організації, яким дорога наша молодь, 664) Іван Гринишин, Пикунці, 2. 665) В. Любинець, Утиховичі (від п. Синдів), 26. 666) Чит. „Просвіти“, Бучин, 15.50. 667) Іван Барабаш, Знесіння, 5. 668) Юрій

Савка, Львів, 5. 669) Євгенія Мермаш, Зашків, 10. 1. Кличко Лунію Устимовичу з Львова в Інж. Дм. Фортальчика з Запорожжя, 670) Чит. „Просвіти“, Чижиків, 7.10. 671) Любов Курчакова, Чорний Острів, 30. 1. Кличко Д. Долгову з Ходорова, Козаківу з Лівиня, 1. Доноровичу з Боронич, 672) 51. Курнє УУСП, ім. князя Святослава, Львів, 300. 1. Кличко 13. Па. Курнє ім. Ольги Зав. з Коломиї та українську колонійську гімназію, 673) Гали Прогомиська, Станіславів, 1. 1. Кличко Інж. Василь Ісая з Катиня, Інж. Романа Воробкевича з Варшани в Інж. Віктора Якубовича зі Станіслава, 674) Парох уряд. Винники, 25. 675) Кружок „Союзу Українок“, Знесіння, 20. 676) 12. Курнє УУСП „Ластівка“ у Львові, 200. 677) 14. Па. Курнє ім. Костя Гордієнка у Львові, 200.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 13. червня, год. 8. вечором Матія (вист. Остерня).

Субота, 14. червня, година 4. попоз. Ліпні парівни (у виконанні шкільної дітвори з Добромиля, цінні популярні).

Субота, 14-го червня, год. 8.00 веч.

Матія (вист. Остерня).

Малий Міський Театр:

Пятниця, 13. червня, год. 8. вечором, Чорт (вист. Ленчеського, зинжик).

Субота, 14-го червня, год. 8.00 вечором

Чорт (вист. Ленчеського, зинжик).

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невинний гріх“ (Колін Мур) і найн. оперові годати.

КАСІНО: Білий гріх. КОЛЬОСЕН: Пат і Патахон як Дон Кіхот. Він не має шати. Платонів торо.

КОПЕРНИК: Боб і Ска. Горюх парубочий став (Фербелх. Боб Ланієль).

ЛЕВ: 3 причини відмовлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачине.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Історія подружжя“. Веселий парубок.

ОАЗИ: Попад сніг.

ПАЛЯС: Звукова фільма: Ліпні котина. Пісня уявної дівчини.

ПАН: Дівчина зі спеціями.

ПАСАЖ: Готелі вночі. Вудичин Париж.

ПРОМІНЬ: Пристань жри.

СТИЛЕВ: Граф Монте Хрісто (Ліз Давор, Бернард Гелке).

ФІЛІМОРГІНА: Загубил Росії.

ХІМЕРА: Весняна парада.

УТИХА: Спокуси Бродвею.

Програма радіо.

Субота 14. VI. 1930.

ЛВІВ (355,1) 19-10 Всення. 20-15 Попоз. хви. 22-00 Звукова фільма. Познань (334,5) 19-30 Волжана андіна. 22-45 Муз. до танця. Гельсінгфорс (221,4) 19-30 і 20-15 Легкий концерт. Лийпці (259) 19-45 Веселий вечір. Брагислава (279) 19-30 Концерт. Бресля (325) 20-00 Вечір Нагнера. Лондон (356,3) 21-00 Катата. Гамбург (375) 20-00 Оперета. Тулоза (381) 19-00—21-15 Концерт і всення. Букарешт (394) 21-15 Скарпіа Берлін (418) 19-30 „Наганіні“. Рим (341) 21-00 Концерт. Прага (487) 21-00 Кабарет. Осльо (493,4) 22-10 Концерт тріо. Міліно (501) 21-15 Камерна музика. Відень (516,3) 19-30 Арті і пісні. Будапешт (550) 19-30 Опера. Ленінград (1000) 19-00 Опера та оперета. Харків (1304) 20-00 Концерт. Париж (1725) Муз. до танця.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Ігуменат монастиря св. Макарія у Львові при вул. Поточного 95 подає отримати до відома, що щогорічні 3 днівні рекольції для Нп. Пань жіноч спавення і унтельок зачнуться дні 4. тинки вечором. Опата за харч і мешання дено 4 год. Згодошуватися найдаше до 28. червня ч. р. 2257 2—2

Український Театр „Кооператива“ у Львові, Український Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові:

14. VI. „Черковна Миш“.
15. VI. „Медді“.
16. VI. „Насповіданка“.
17. VI. „Ремі: Раз та добре“.
18. VI. „Мина Мазайло“.

Вступні іспити до V.—VIII. клас дів. гімназії Р. III. гуманістичного типу у Львові (Тестинська 10.) пінчуться дні 25. червня в 9. год. — Вступні іспити до IV. кл. відбудуться дні 28. червня в 9. год. — Управна.

Прогулку на козацькі могили в Лівині під Берестечком організує Т-во „Молода Громада“ у Бродях дні 29. червня 1930. Того дня на козацьких могилах буде велике народне свято, дозичене в торжественною Службою

Божою та панахидою за полеганих героїв. Зголошення на участь у прогулці проситися свати на адресу: „Молода Громада“, Броди, Церковна ч. 10, найпізніше до 18. IV. 1930. — Українське Студ. Т-во „Молода Громада“ у Бродях.

Пригадується, що Загальний Збір Союзу українських власників реальностей у Львові відбудуться в неділю 15. червня в год. 10 рано в кімнатах при вул. Коспюшка ч. 1а II поверх. — Виділ.

Ширші Сходили Союзу Українок відбудуться в п'ятницю 13. п. м. в годині 18-30 у власній доміції. На порядку світ п. М. Рудинської з поклади на міжнародні жіночі візди до Відня. Гостям раді. Окремим запрошене не розсилається. — Головний Виділ С. У. у Львові.

У прив. учит. жіночий Семінарій С.С. Василянок в Яворові іспити вступні на I, II, III і IV курс відбудуться у дні 28, 29 і 30 червня. Вступні іспити на I курс відбудуться способом класовим. До подання треба додати: 1) метрику, 2) останнє свідоцтво шкільне, 3) лікарське свідоцтво від фізика або шкільного лікаря, 4) свідоцтво моральності, якщо була перерва в навуці. Заважується, що Семінарій С.С. Василянок в Яворові має права прихильних заведень, а під оглядом науково-виховання належить до зразкових. С.С. Василянок як рівнож Управна заведення числить передовсім на піддержку української суспільності. 2274 1—3

Про студії в Гринчій Академії у Кракові. В Гринчій Академії у Кракові є два виділи: гріничий і гутничий. Студії тривають 5 літ. В році шкільний 1930/31 прийнятих буде на I. рік студій: 1) на гріничий виділ 50 кандидатів, 2) на гутничий виділ 50 кандидатів. Нововступуючі мають вложити в канцелярії Деканату Академії особисто або поштою від 1. липня до 15. вересня такі документи: 1) подання про прийняття на один з виділів Академії, 2) життєпис з поданням звання батька або опікуна і його адреси, 3) метрику уродження, 4) свідоцтво зрілості в оригіналі, 5) дві фотографії, підписані меном і вказаним по стороні фотографії, 6) есентуальні свідоцтва з відбуття практик, 7) есент. свідоцтва з відбуття вищих студій або свідоцтво відходу, якщо неспет переноситься з іншого наукового заведення, 8) документ, що стверджував відомості патента до війська, 9) есент. свідоцтво моральності (як разі перерви у студіях). До документів у чужій мові додати їх легалізований переклад. Окрім того мають нововступуючі особисто згодошитися в Деканаті у дні 23—24 вересня, після чого піддадуться лікарським оглядинам. Якщо число кандидатів переступить вище згадану сотню, тоді відбудуться конкурсний іспит (письменний) з математики і фізики в таких вимогах: 1) Математика: арифметичні ділання, правила трьох, пропорції, рівняння I і II. степеня двоквадратів, головні дискусії рівнянь I і II. степеня і очерки елементарних функційних залежностей: засади планіметрії, стереометрії, тригонометрії, і плоскої аналітики. До математичних вправ з дискусією поручається Вітвінського: „Бадане залежності функціональних для вижших шкуз сьредніх“, видання II в поминенням трудніших вправ. 2) Фізика: загальна тема з обсягу гімназійного матеріалу, що позолять ствердити деякий засіб відомостей і здібності логічного думання. Кандидати, які викажуться дискусіям двох семестрів у вищих технічних школах або фізико-математичних виділах університету і зданним іспиту з математики в фізику, будуть узявнені від конкурсного іспиту. Кандидати, які викажуться передвступною гріничою практикою, чи то нафтовою чи підземною (сілі, вугіль), мають першество у прийнятті. Крім того відбудуться при Академії двохижний приготування чий курс з математики і фізики від дні 10. вересня. Всі інші інформації дає за надісланням поштової марки Технічна Секція при Українській Студ. Громаді у Кракові до кінця червня, а від 1. липня тов. Ярослав Комарницький, Перемишль, площа Чаплого 6. — Виділ Технічної Секції.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладок до вступтя, рівном вкладок ортопедич. Адольф Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 13-7

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбровські-Розважівські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. Оцінка безплатно 1856 22-7

КОРОНКИ до білиз, модні та перковні, найдешевше „Wencesla“ Boim 19. 2046 27—30

ГДИВНИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятиків літ з найліпшої сторони анала фірма Іван Зальтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1857 67

ВОРОХТА! ВІЛЛЯ ЧЕРЕМШІНА! Наталі Семанюкової поручає соляний комитати в цілім удержаням. 2254 4—4

РУТИНОВАНОГО конспієнта, спосібного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукою сейчас. Зголошення: Адвокат Дмитро Мудрецький, Чесанів. 2271 2—4

400 ДОЛЯРІВ вложити молодий емерит в підприємство, де одержить посаду. Зголошення до Адмі. „Діла“ під „Емерит“. 2278 1—2

ЛВІВ—БОГДАНІВКА, Церковна 23 нова візла в неспію до ацнаїму, 2 покол. кухня і передпоків. 2275 1-1

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, умивальні, ледіні, ческі ледінички, електричні докові пральні. — Ретшнер, Леґіонів 37. 2273 1—9

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст неау. легенів, серця і жолува

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Перевіщення Рентгеном.

СПЕЦІАЛІСТ акушер, гінеколог, оператор

Д-р Іван Кіляр

ЛВІВ, вул. Льва Саніги ч. 89.

2249 тел. 51—92. 2—4

Поручаємо всілякі тартакові матеріали, як

смерека — ялиця

так століські, як і будівельні.

Тартак ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші.

1617 13—7

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма „FAMEТА“ фабрика меблів сп. з обм. відпов. ЛВІВ, Красівських ч. 18 а

М Е Б Л І

всього рода на 20% дешевше, 1942 на рати вже від зол 5. 8-10

Зголошення на літнисько з цілоденним удержанням

в Гребенові на поміркваних умовах приймає Емілія Стернюк, Гребенів к.

Сколького. 2265 2—7

125-ліття гімназії в Бережанах.

Поклик до бувших учеників і професорів.

У дні 28 і 29 червня п. р. святкує бережанська гімназія 125-літній ювілей свого існування. Ця школа положила безперерпні заслуги для основ і розвитку української культури, бо в її мурі вийшли батьки українського національного відродження М. Шапеліч, довгий раз ідейний і різних народних робітників у мунуваннях, а між сучасними один з найбільшій письменників і виховників молоді, проф. Богдан Лепкий. З цієї гімназії тісно зв'язані почування широкіх код бувших його вихованців старшого і молодшого покоління. З тих саме причин місцеві бувші ученики разом з українським Учительським Збором рішили відсвяткувати зі шкільною молоддю ювілей своєї школи і тому запрошують до участі в ювілейній святі також замісних колишніх своїх товаришів учеників і учителів.

Зголошення до участі і запити в справі ювілею приймає секретар Ювілейного Комітету о. М. Залеський, учитель гімназії.

Припад учасників ювілейного візду означується на день 28 червня п. р. попоз. Свято розпочинається 28/6 в год. 17-30 вложеним почети пам'яті пок. професорів і учеників на місцевій пивнтарі.

Вечором пегом для відбудуться святотні товариські сходили в салі „Наді“.

Дальшу подрібну програму свята одержать учасники на місці.

Ювілейний Комітет:

голова: о. В. Дубинський гімн. катинт, вист. голови: о. Е. Бахчиський, декан, В. Кордуба, радник суду; касієри: А. Бородайло, дир. і Л. Зугаєвич проф. гімн.; секретар: о. М. Залеський учит. гімн., д-р Бенко Володимир, адвокат.

Часни літературної секції: М. Підзужний, проф. гімн., д-р В. Левицький, проф. гімн.

Члени Ювілейного Комітету:

Д-р К. Білянський, проф. гімн.; І. Бізих, проф. гімн.; Дмитро Боляк, радник Суду д-р А. Бойкович, проф. гімн.; М. Газришши, проф. гімн.; В. Гусак, проф. гімн.; Л. Крипакевич, проф. гімн.; А. Коплюх, директор; М. Масляніна, учит. Р. III; О. Сивістун, радник суду; Т. Смулка, проф. гімн.; д-р В. Стасюк, 2276 проф. гімн. 1—2

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherl's Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видань: тава: BERLIN SW 63, Zimmerstrasse 35—41.

В перепиці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung, Місця платності з Польщі: Банк для торгівлі та промисл. Пошань (чекове конто в ПКО ч. 200.190) Поштове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 30—7

2.800 зл. ПІЛІНА НОВІ ЗАКОРДОНІ

знаменні, віднов. конструкції на догідні сплати, поручає

Виключно заступництво

„Моношю“, вул. Сикстуська, ч. 10. 2164 6—8

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ 24 зол.

з китанського срібла: 6 ложок, 6 вилок, 6 ножи і доможок тільки у Б. ГРИНБЕРГА, ЛВІВ, вул. Сикстуська ч. 4. Тел. 59—12.

Ширіть наш часопис!